

Kvalité i distans- & flexstudier

eller

**Man måste bli sedd
även om man inte syns!**

Lärare
Gotland
Lärcentra
Pedagogik

IKT-stödd distansutbildning

Teknik

Pedagogik

Teknik

Den tekniska utvecklingen
går snabbt. Hinner
pedagogerna med?

Wikis

Podcasting

Web 2.0

Pedagogik

Hur ser det ut på den
pedagogiska sidan?

Resurser

Status

Kompetensutveckling

KUNSKAP!

Back door learning – andra klassens utbildningar?

Undervisande
lärare positiva
Institutionerna
mer negativa

NSHU

- Flexibel utbildning betraktas av många som ett andrahandalternativ.
- Många anser att kvaliteten i flexibel utbildning är låg jämfört med traditionell klassrumsundervisning.

Martin Burman UU/NSHU

“Förhandsuppfattningen att undervisning och inläring skulle vara sämre om den utförs på andra ställen än klassrummet är en blandning av intellekt och känsla som ligger farligt nära de mekanismer som styr rasfördomarna.

Istället för hudfärgen är det utbildningssystemets kommunikationssynsätt som på förhand anses vara ett tecken på underlägsenhet – trots alla bevis för motsatsen.

Några fåtaligas misslyckanden görs till flertalets börda, och framgångarna ignoreras eller rationaliseras bort som oväsentliga.”

Charles Wedemeyer

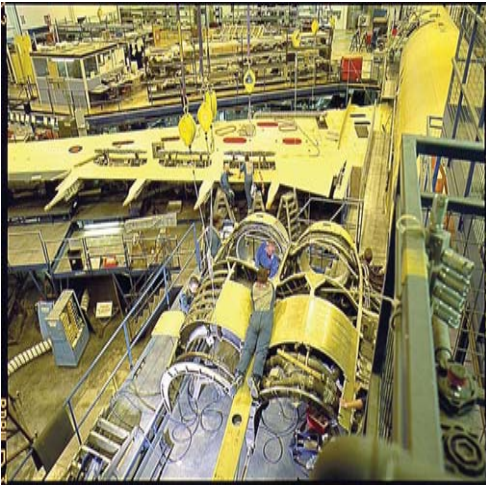
**För att undvika att felaktiga
”sanningar” permanentas är det
viktigt att ta reda på hur
det faktiskt står till**

**Viktigt att ”mäta” kvaliteten
i flexibel utbildning!**

Kvalitet

Hur mäter man kvalitet?

Kvaliteten i
produktionen

Kvaliteten i
produkten

Vad är kvalitet I?

Fitness for use

Juran

"Quality should be aimed at the needs of the customer, present and future".

Deaming

Varierar över tid och är starkt kulturellt beroende

Högskoleverket

Kvalitet är ett relativt begrepp!

Lärare

Studenter

Utbildnings-
programmet

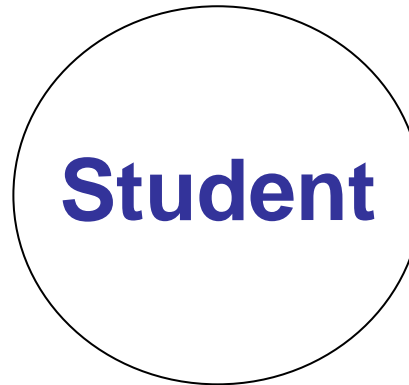
Har vi
samma
mål?

Regeringen

Avnämare

Utbildnings-
programmet

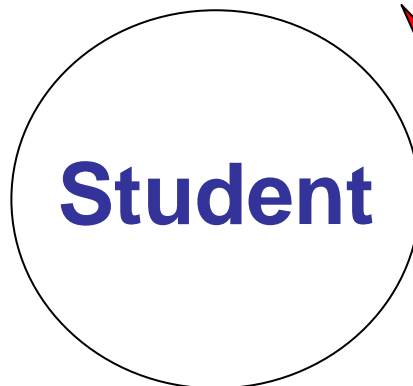
Lärare

Avnämare

Regeringen

Utbildnings-
programmet

Lärare

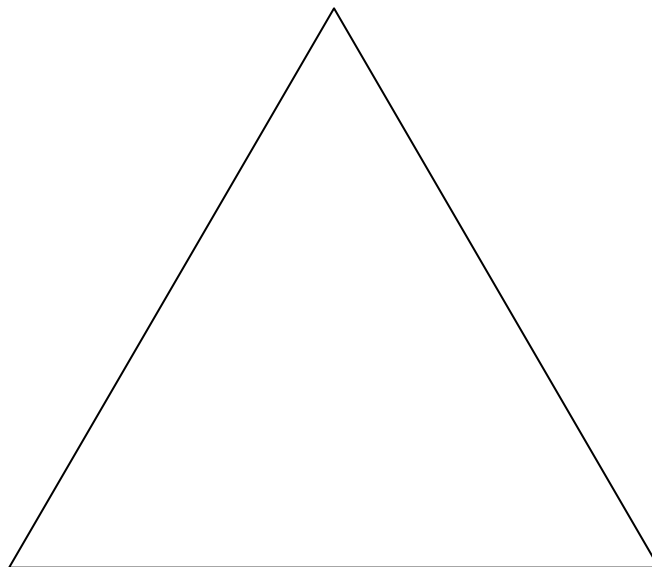
Avnämare

Regeringen

Jag valde att titta på kvaliteten i denna relation

Vad är kvalitet II?

Organisation/Teknologi

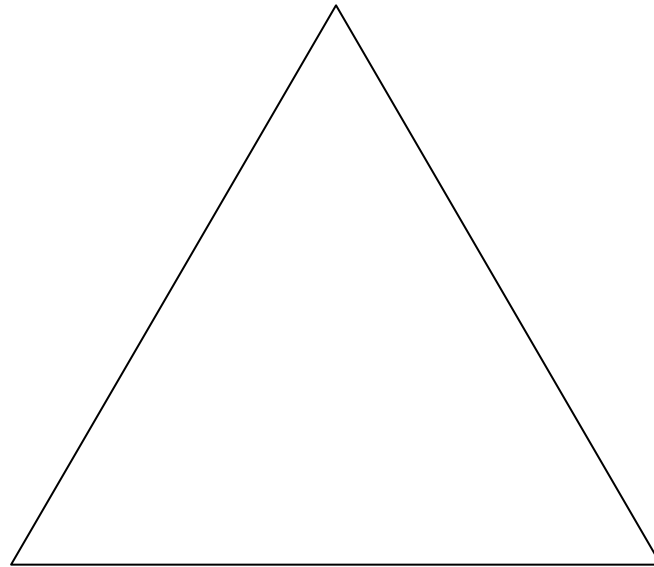
Policy & mål

Pedagogik

Vad är kvalitet II?

Organisation/Teknologi

Policy & mål

Pedagogik

Kvalitet i möten mellan lärare och studenter i IKT-stödd distansundervisning

- Kvalitativ ansats
- Sociokulturellt perspektiv
- Teorin om transaktiv distans
- Kvalitetsbegrepp från Pirsig
- Validering mot UCER-rapporter
- Annan forskning

Sociokulturellt perspektiv

- Utgår från kontextens betydelse för lärande och förståelse
- Tillsammans med andra genom samtal, berättelser och kommunikation formas individen
- Människans utveckling, lärandet är på så sätt sociokulturellt

Sociokulturellt perspektiv

Every function in the child's cultural development appears twice: first on the social level and later on the individual level: first between people (interpsychological) and then inside the child (intrapsychological).

Vygotsky 1978

Sociokulturellt perspektiv

Det handlar om hur människor tillägnar sig och formas av deltagande i kulturella aktiviteter och hur de använder sig av redskap som kulturen tillhandahåller.

Säljö 2000

Sociokulturellt perspektiv

3 SAMVERKANDE FÖRETEELSER (Säljö)

1. Utveckling och användning av diskursiva redskap
2. Utveckling och användning av artefakter
3. Kommunikation och samarbete i kollektiva verksamheter

Sociokulturellt perspektiv & IKT

- **IKT ändrar förutsättningarna för lärande**
  - **IKT ger möjlighet att skapa virtuella gemenskaper som påminner om fysisk gemenskap**
- **IKT innehåller komponenter som i ett sociokulturellt perspektiv delvis är nya**

Sociokulturellt perspektiv

Lärandet handlar inte längre om att överföra information utan om att skapa aktiviteter och miljöer där människor kommer i kontakt och blir förtrogna med kulturella redskap.

Kunskapsprocessen blir **transformativ** istället för reproduktiv.

Michael G. Moore

*Distansundervisning handlar inte
om geografi utan om pedagogik
och psykologi.*

Michael G Moore

Moore utgår i sin teori från Dewey

”It connotes the interplay among the environment, the individuals and the patterns of behaviour in a situation.

Boyd & Apps, 1980

Michael G Moore

Teorin om transaktiv distans

Theory of transactional distance

2 variabler

- Dialog
- Struktur

+ 1

- Learner autonomy

Göran Björnberg - Kvalité i distans- & flexstudier

Nordisk Konferens för Vuxenutbildning

Kristianstad 13-15 september 2006

Michael G Moore

Teorin om transaktiv distans

Theory of transactional distance

Dialog

Är meningsfull, konstruktiv
samt värderad av båda
deltagare.

Michael Moore

Teorin om transaktiv distans

Theory of transactional distance

Struktur

Hur utbildningen utformats för
att kunna levereras via olika
kommunikativa media.

Michael Moore

Teorin om transaktiv distans

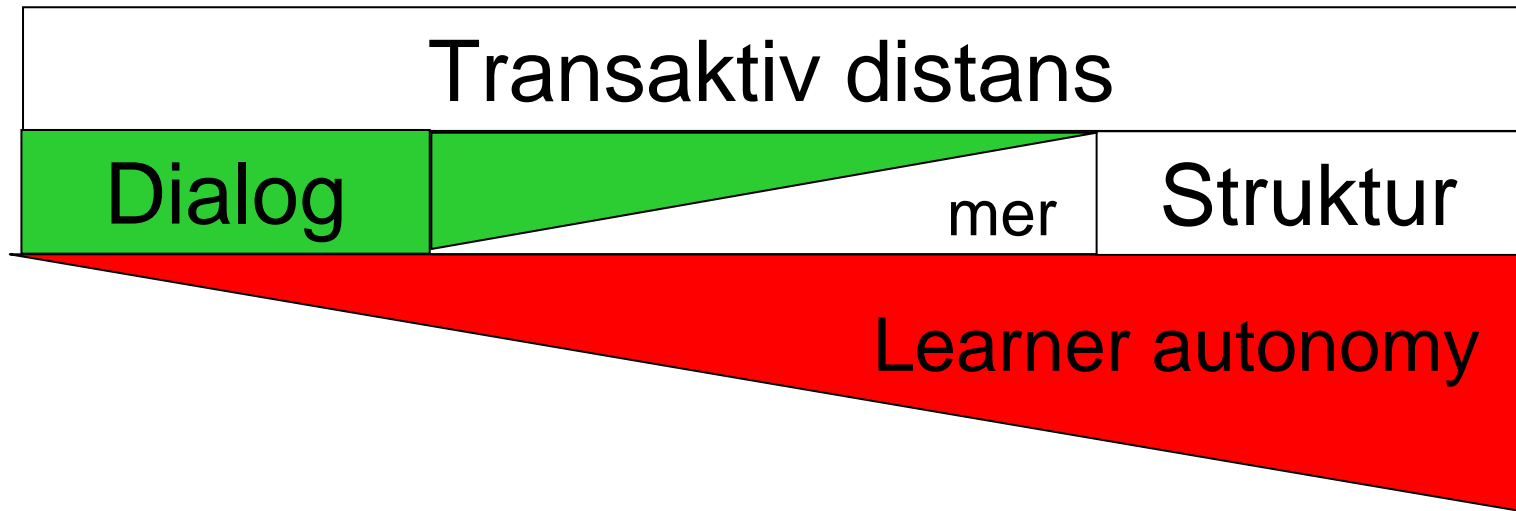
Theory of transactional distance

Learner autonomy

Individuell egenskap som avgör
i hur stor utsträckning som
individen bestämmer över sina
egna mål, sin inläring,
resurser och utvärdering.

Enligt Moore leder separationen mellan lärare och student i den transaktiva distansen till;

- Speciella beteendemönster hos lärare och student.
- Ett psykologiskt och kommunikativt utrymme mellan dem.
  - Potentiella missförstånd.

Vad krävs för en nära transaktiv distans?

Är det en kvalitet?

RESULTAT

Kvalitetsmässiga faktorer

- Flexibilitet i tid
- Flexibilitet i rum
- Att bli sedd och bekräftad
  - Dialog
- Social interaktion

Andra kvalitetsmässiga faktorer

- Lärarens empati
- Att läraren tycker om att undervisa på distans
- Lärarens kompetens (ämne + teknik)
  - Att tekniken fungerar

Sociokulturellt perspektiv

Diskursiva redskap

- Medieringsformer som stödjer kommunikation och interaktivitet
  - Synkrona och bildstödda medieringsformer

Vår utveckling, den emotionella, kognitiva och sociala sker inom ramen för de interaktiva förutsättningar och utmaningar som omgivningen tillhandahåller.

Säljö, 2005

Sociokulturellt perspektiv

Artefakter

- Viktigt att koordinera dessa med varandra och den fysiska omvärlden.

Tekniken är ett verktyg som får en betydelse bara innesluten i sin praktik. Funktionen är att mediera kunskap och att skapa förutsättningar för kommunikation och interaktion mellan människor.

Sociokulturellt perspektiv

Kollektiva verksamheter

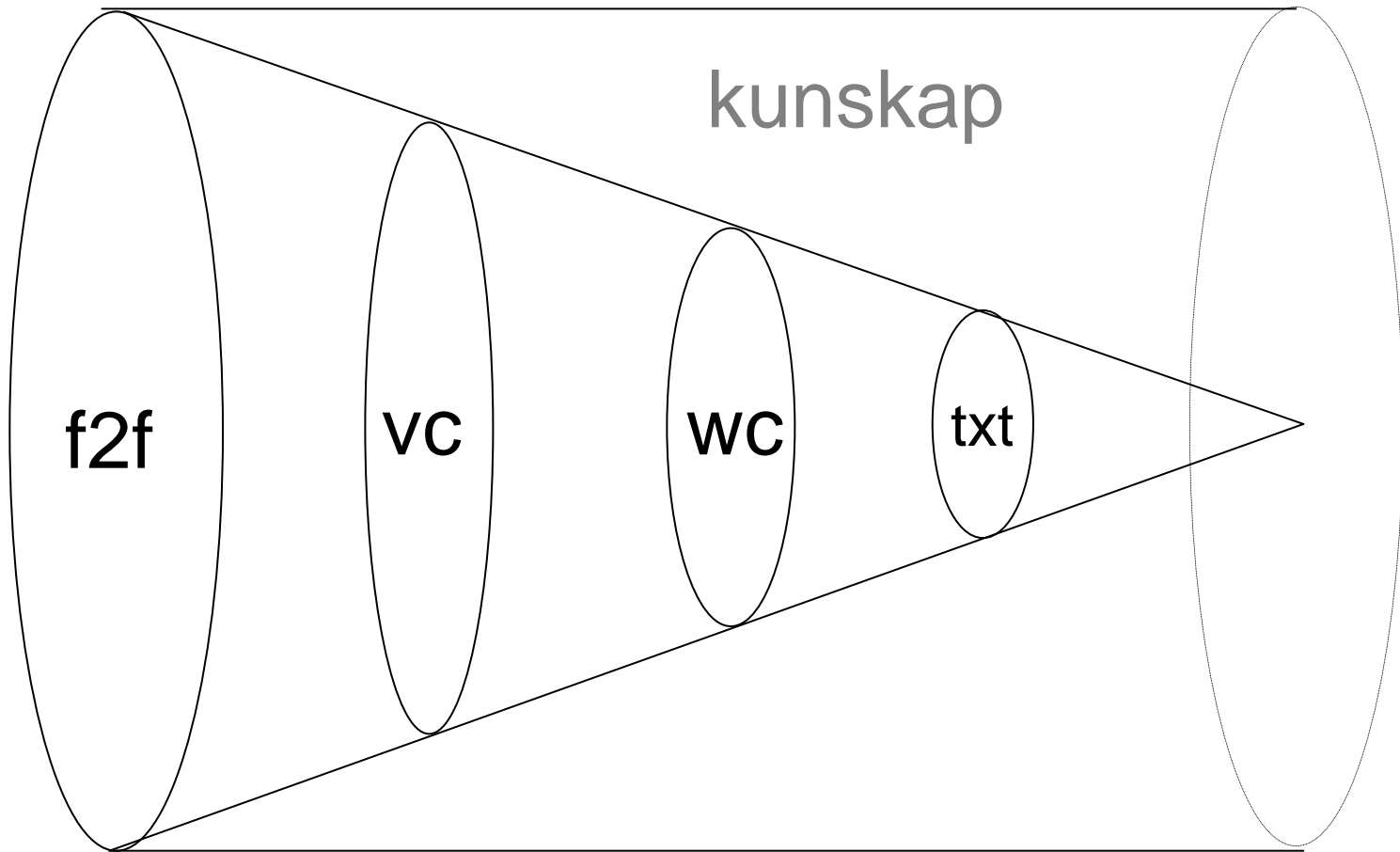
- Simulering av klassrumslika situationer.
- Samverkan mellan synkrona och asynkrona medieringsformer.
- Skapandet av sammanhang som påminner om fysisk gemenskap.

Sociokulturellt perspektiv

Kollektiva verksamheter

I spännvidden mellan studentens spontana möjlighet att lösa ett problem och att lösa det med hjälp av kamrater och lärare hittar vi det som Vygotsky kallar "The zone of proximal development". Genom att erbjuda fler arenor för kommunikation och samarbete i den kollektiva verksamheten, ges studenten större möjligheter att nå potentiell kunskapsnivå.

Cone of Bandwith

Michael G Moore

Teorin om transaktiv distans

Theory of transactional distance

Dialog

Tekniken måste utnyttjas så att medieringsformerna blir transaktiva (transactional) istället för överförande (transmissive)

Michael G Moore

Teorin om transaktiv distans

Theory of transactional distance

Viktiga faktorer

- engagemang och värdegrund hos läraren
  - medieringsformer som stödjer dialog
- lärarens och studentens emotionella miljöer

Michael G Moore

Teorin om transaktiv distans
Theory of transactional distance

Social interaktion

- Känslor
- inkludering
- känsla av solidaritet med gruppen
  - lätthet att komma till tals
  - syntetisering av åsikter

Michael G Moore

Teorin om transaktiv distans

Theory of transactional distance

Struktur

Är en kvalitativ variabel som till stor del bestäms av den medieringsform som används

Michael G Moore

Teorin om transaktiv distans

Theory of transactional distance

6 processer

1. Presentation
2. Motivationssupport
3. Stimulera analys och kritik
4. Handleda och ge råd
5. Arrangera övningar, tillämpningar, laborationer
6. Arrangera möjligheter för studenten att skapa ny kunskap

Michael G Moore

Teorin om transaktiv distans

Theory of transactional distance

- Telebild och webbkonferens möjliggör för studenten att presentera sitt arbete för studiekamrater
- Interaktionen med lärare fungerar motivationshöjande för studenten
- Diskussioner i studiegruppen stimulerar analys och kritik
- Interaktivitet och visualisering ökar möjligheterna till att arrangera övningar och tillämpningar
- Social interaktion och kommunikation leder till en ökad kunskap för studenten och en känsla av nära transaktiv distans.

Michael G Moore

Teorin om transaktiv distans

Theory of transactional distance

Learner autonomy

Studenter använder läroobjektet för att nå egna mål, på eget sätt och under egen kontroll.

Se detta som en resurs

Michael G Moore

Teorin om transaktiv distans

Theory of transactional distance

Learner autonomy

Läser man på distans, så får man ta mycket, mycket mer ansvar och vara mycket mer kreativ och påhittig och självgående än om man har fysisk kontakt

S4 (180p/270 ects)

*Behandla studenterna
med respekt och slösa
inte bort deras tid!*

**Distansutbildning
är en möjlighet
- Inte ett
komplement!**

**Distansutbildning skiljer
sig från klassrumsutbildning! Anpassa
pedagogik och resurser**

Tack!

goran.bjornberg@lcg.se
www.lcg.se